

2010. 10. 20–2010. 12. 02.
CENTRÁLIS GALÉRIA, OSA ARCHIVUM

szubjektív
BUDAPEST
tér-képek

KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓ / EXHIBITION OPENING

SZUBJEKTÍV BUDAPEST TÉR-KÉPEK

2010. 10. 20–2010. 12. 02., Centrális Galéria, OSA Archivum

Kiállító művészek: Barcsay Gergely–Berei Zoltán, Baranyai Levente, Bart Dániel–Liszka Tamás, Bujdosó Attila–Feles Dániel–Gergely Krisztián–Hajdu Gáspár (Kitchen Budapest), Dani Boglárka, Fisli Éva–Róbert Júlia–Varga Piroska, Göbolyós Luca, Jerovetz György–Schmal Róza, Keresztes Zsófia, Keszegh Balázs–Székely Júlia, Lévai István, Matyus Dóra, Nagy Kristóf, Navratil Judit, Papp Tibor, Stark Attila, Szigethy Anna, Tillmann Adél Hanna, Wolsky András

Kurátor: Seres Szilvia

A kiállítás létrehozásában közreműködött: Bertalan Nóra, Bóné József Gábor, Dani János, Gádoros Katalin, Hegedűs Judit, Ivacs Gabriella, Jombach Márta, Kis Veronika Edit, Nemzetes Ferenc, Rév István, Tamási Miklós, Székely Iván, Timári Károly

TÁRLATVEZETÉS A GALLÉRIÁBAN / CHILDREN VISITING THE GALLERY

SUBJECTIVE BUDAPEST MAPS

20. 10. 2010–02. 12. 2010, Galeria Centralis, OSA Archives

Exhibiting artists: Gergely Barcsay–Zoltán Berei, Levente Baranyai, Dániel Bart–Tamás Liszka, Attila Bujdosó–Dániel Feles–Krisztián Gergely–Gáspár Hajdu (Kitchen Budapest), Boglárka Dani, Éva Fisli–Júlia Róbert–Piroska Varga, Luca Göbolyós, György Jerovetz–Róza Schmal, Zsófia Keresztes, Balázs Keszegh–Júlia Székely, István Lévai, Dóra Matyus, Kristóf Nagy, Judit Navratil, Anna Szigethy, Adél Hanna Tillmann, András Wolsky

Exhibition curator: Szilvia Seres

The following persons are accredited with contributing to the exhibition's success: Nóra Bertalan, József Gábor Bóné, János Dani, Katalin Gádoros, Judit Hegedűs, Gabriella Ivacs, Márta Jombach, Veronika Edit

A szakmai zsűri tagjai voltak: Dózsa Imre (Nav N Go Kft.), Gyáni Gábor (MTA Történettudományi Intézet), Szegedy-Maszák Zoltán (Magyar Képzőművészeti Egyetem), Török András (Summa Artium), Seres Szilvia (ELTE)

Olvasó-szerkesztő: Dobó Katalin. **Fordította:** Dunay Ervin.

Anyanyelvi lektor: Christopher Ryan.

Fotók: Nemesházi Csaba, Nemzetes Ferenc, Rácz Mihály, Seres Szilvia, Tillmann Adél Hanna, Varga Piroska.

Grafikai terv és tördelés: |wrap.hu| Rácz Mihály.

Nyomda: Re-Noir Nyomda.

Kiadja: OSA Archivum/Közép-európai Egyetem.

www.osaarchivum.org/galeria/szubjektivbpterkepek.html

Támogatók: Microsoft Magyarország, Nav N Go, Nemzeti Kulturális Alap, ESRI Magyarország Kft., Juglans Alba Mérnöki Iroda

Kis, Ferenc Nemzetes, István Rév, Miklós Tamási, Iván Székely, Károly Timári.

The professional jury consisted of: Imre Dózsa (Nav N Go Kft.), Gábor Gyáni (Institute of History of the Hungarian Academy of Sciences), Zoltán Szegedy-Maszák (Hungarian University of Fine Arts), András Török (Summa Artium), Szilvia Seres (Eötvös Loránd University).

Photography: Csaba Nemesházi, Ferenc Nemzetes, Piroska Varga, Mihály Rácz, Szilvia Seres, Adél Hanna Tillmann.

Graphic design: |wrap.hu| Mihály Rácz.

Proofreader/editor: Katalin Dobó.

Translated by Ervin Dunay. **Translation revised by** Christopher Ryan.

Printing house: Re-Noir Nyomda.

Published by OSA Archives/Central European University

A szakmai zsűri döntése alapján a Szubjektív Budapest Tér-képek pályázat Nav N Go pénzdíjait kapta:

I. helyezett: Bart Dániel–Liszka Tamás: Budapest hangtérképe (interaktív hanginstalláció, 2010)

II. helyezett: Tillmann Adél Hanna: Testvérek városa (videó, 2010)

A Nav N Go iGO ajándékát kapta:

Keszegh Balázs–Székely Júlia: PEXESO.BP (interaktív installáció, 2010)

Fisli Éva–Róbert Júlia–Varga Piroska: Rejtett útvonalak (hanginstalláció, 2010)

Külön köszönet a kiállító művészeknek.

Sponsors: Microsoft Magyarország, Nav N Go, National Cultural Fund of Hungary, ESRI Magyarország Kft., Juglans Alba Engineering

Following the decision reached by the professional jury, the monetary prizes offered by Nav N Go in the Subjective Budapest Maps art competition have been awarded as follows:

1st prize: Dániel Bart–Tamás Liszka: The Audio Map of Budapest (interactive audio installation)

2nd prize: Adél Hanna Tillmann: A City of Siblings (video, 2010)

The Nav N Go iGO prize went to:

Balázs Keszegh–Júlia Székely: PEXESO.BP (interactive installation, 2010)

Éva Fisli–Júlia Róbert–Piroska Varga: Hidden Routes (audio installation, 2010)

A TÉRNEK TERE VAN

SZUBJEKTÍV BUDAPEST TÉR-KÉPEK

› TILLMANN J. A.

Valamennyiünknek szubjektív térképei vannak. Ezeket fejben tároljuk, és tájolását nem az iránytű vagy a nyugati szél, hanem saját fejlődés-történetünk alapján alakítjuk ki. E térképek csomópontjait események, a rendszeres vagy váratlan találkozások, élmények és emlékek jelentik. Domborzati viszonyait a fájdalom és az öröm helyhez kötődő hőfoka alakítja, szag- és ízemlékek, szín- és fényélmények színezik. A jelleg-telen távolságokat, térközöket, az élmény- és emléktelenség szürke zónái jelölik. A szakirodalom ezeket a fejben tárolt tájakat mentális térképnek nevezi.

Mindnyájunknak vannak ugyan „tárgyilagos” térképei is, ezek a kisebb-nagyobb tárgyak vagy képek azonban ténylegesen nem felelnek meg a tér természetének; a képsík két dimenziójára korlátozott ábrázolások nem képesek egy sűrű tér gazdagon dimenzionált sokféleségét megjeleníteni – legyenek bár maximális fotografikus hűséggel, műhold- vagy madártávlatból felvéve, és mégoly nagy felbontás mellett megjelenítve. A térnek ugyanis nincs képe; a térnek tere van.

A kartográfiára a legtöbb európai nyelv a tér leírásával összefüggő szavakat használ (és nevében a hordozó médiumra utal: *mappa=kendő, szalvéta; karta=merev papírlap*). Ez vélhetően összefügg azzal a belátással, hogy a teret, a kiterjedést, a távolságot nem lehet *leképezni*, legföljebb *leírni*, elbeszélni lehet. A tér ugyanis nem „objektív”, a tér tapasztalatát a kultúra és a személyes történet összjátéka alakítja ki. Ezért a térképészet sem magától értetődő, természetes vagy mechanikus ténykedés, hanem alkotó, poétikus tevékenység. Ezt mutatja Gaston

SPACE HAS SPACE

SUBJECTIV BUDAPEST MAPS

› J. A. TILLMANN

We all have our subjective maps. We store them in our heads and instead of relying on the compass or the tradewinds, we use our very own life history to orient them. The nodes of these maps signify events: regular meetings and unexpected encounters, experiences and memories. Their contours are shaped by the intensity of pain or pleasure associated with any specific location and are colored by our sensory experiences: smells and tastes, colors and lights. The grey zones devoid of any personal memories and events stand for the dull distances and spatial hiatuses. In the specialist literature the landscapes stored in our heads are called mental maps.

We also have the so-called “objective maps”; however, the objects and pictures that fall under this categorization are fundamentally incompatible with the true nature of space; representations restricted to two dimensions will never be able to give back the richness and the dense perplexity of space – regardless of even the most advanced technologies in photometry or satellite imaging, designed to achieve maximum resolution. The simple truth is that space has no picture; space only has space.

Most European languages refer to cartography (and also, to the medium that carries it: *map=napkin, serviette; chart=a piece of stiff paper*) by using words that are related to the description of space. This is probably in recognition of the fact that space, expanse and distance cannot be imaged, and at best can only be described. Space is not objective: our experiencing of space emerges from the interplay of culture and personal history. As a consequence, cartography is not a self-evident,

Bachelard klasszikus munkája (*La poétique de l'espace*), miként a Térpoétika című tanulmánygyűjtemény (*Helikon 2010/1-2*) is.

A korai térképek a látott, az elbeszél és az elképzelt térségek, dolgok, lények és tárgyak különféle arányú és kombinációjú ábrázolásai. Ismeret és képzelet, kreativitás és tárgyyszerűség, és többnyire a nézőpontok sokasága keveredik bennük. A térképészet csak a 19. századra vált egzakt tudománnyá – és szűnt meg a szakmai körökön kívül érdeklődést kelteni.

Az utóbbi évtizedekben végbement spatial turn, a téri fordulat, valamint a komputertechnológiai fejlemények nyomán ez megváltozott. A térképészet már nem pusztán kartográfia, hanem egyre inkább a tudományos kiábrázolás, a vizualizáció és a művészi megjelenítés technikája is: erről tanúskodik „a magukat a térbe író, új kulturális, társadalmi és virtuális tájakat” megjelenítő eljárások, és az ezeket bemutató kiállítások sokasága – amint azt A térkép politikája és poétikája című tanulmányában Polyák Levente leírja (*Helikon 2010/1-2*). Ezért aztán a térkép „a létező hatalmi viszonyok látha-

tóvá tételére és az új városi kapcsolatrendszereket létrehozására irányuló esztétikai és földrajzi törekvés médiuma” (Nato Thompson) lett. „Az adatok összegyűjtésében és reprezentációjában a térinformatikai rendszerek lettek az új lingua franca olyan egymástól különböző területek között, mint a régészet, a biológia, kriminológia, demográfia, epidemiológia, sőt a zoológia” (Trevon Paglen).

A Szubjektív Budapest tér-képek kiállításon látható-hallható térképek többsége is ilyesféle szubjektív vizualizáció, „pszichogeográfia”: a személyes adatok (élmények, tapasztalatok, megfigyelések) összegzése és új összefüggések, téri viszonylatok közepette történő elhelyezése, és különféle médiumokon keresztüli megmutatása. Ilyen a tucatnyi kiválasztott helyszín akusztikus jelenségeiből interaktívan összállítható *Budapest hangtérképe* (Liszka Tamás és Bart Dániel), a fontos személyes vonatkozásokkal felülírt- és rajzolt *Szubjektív Budapest térkép* (Szigethy Anna), a budapesti helyekkel összeszövődő helsinki emlékeket

natural or mechanical activity; it is a creative and poetic process. This has been demonstrated by Gaston Bachelard's classic work (*La poétique de l'espace*), as well as by the collection of essays entitled *Térpoetika* (*Poetry of Space*, *Helikon 2010/1-2*).

In representing regions and things, creatures and objects, as they were seen, described or imagined, the early maps used various scales in different combinations. They mixed knowledge and imagination, creativity and objectivity, as seen from a variety of viewpoints. It was not until the 19th century that cartography finally became an exact science – and that was also the time when it ceased to interest people outside the narrowest professional circles.

All this has changed in the wake of the spatial turn unfolding in the past decade, concomitant with recent advances in computer technology. Cartography has also become a technique of scientific imaging, visualization and artistic representation. This is also manifested in the emergence of a

large variety of processes for the spatial representation of “new cultural, social and virtual landscapes”, as well as in the organization of numerous exhibitions to familiarize them – according to Levente Polyák's essay *A térkép politikája és poétikája* (*The Politics and Poetry of Maps*, *Helikon 2010/1-2*). “This was how maps became the medium for the aesthetic and geographic attempts to visualize existing power relations and to create new urban systems of personal relations” (Nato Thompson). “In the collection and representation of data, the different spatial informatics systems became the new lingua franca between areas as diverse as archaeology, biology, criminology, demographics, epidemiology and even zoology” (Trevon Paglen).

The majority of the maps that can be seen or heard at the Subjective Budapest Maps exhibition have attempted this kind of a visualization or “psychogeography”: summarizing personal data (stories, experiences, observations) and displaying them against the background of new inter-

megjelenítő *BUD-HEL* szövedéke (Keresztes Zsófia), a napi közlekedés esetlegességeinek útvonalrendszerét megjelenítő *Egy napi véletlen* (Wolsky András), akárcsak az objektíveken keresztül objektíválódó turisztikai tekintetekkel New Yorktól Budapestig *Árnyékutazó* (Göbolyós Luca) figurája, vagy *Budapest vértérképe* (Matyus Dóra), a felkutatott és megjelenített tények ellenére meglehetősen személyes problémafelvételével, szintúgy a többi kiállított munka, a tárgyyszerűség és szubjektivitás, a kutatásban munkáló tudományosság és a művészi megoldások esetenként nagyon eltérő arányaival és módozataival. Minden város egy szigettenger, s Budapest kiváltképpen az. Vannak barátságos, szerethető és bensőséges helyei, utcái, terei, épületei és kertjei. Színei, illatai és ízei. S persze emberei. A szubjektív térképek ezekre kalauzsolnak el, ezeket teszik, láthatóvá, hallhatóvá – már-már tapinthatóan érzékletessé. E szigetek összeköttetésben állnak, hálózatot képeznek, egy archipelaguszt alkotnak.

connections and spatial relations in various media. Typical examples are the *Audio Map of Budapest* (Tamás Liszka and Dániel Bart), an interactive work that juxtaposes the acoustic records of a number of chosen locations; the *Subjective Budapest map* (Anna Szigethy), which is overwritten and overdrawn with important personal references; the fabric of *BUD-HEL* (Zsófia Keresztes), which interweaves Budapest locations and Helsinki memories; *Chance Events of Day* (András Wolsky), which presents the stochastic aspects of our daily commuting; *Shadow Traveller from New York to Budapest* (Luca Göbolyós), with its touristic gazes objectified through the photographic lens; or *Blood Map of Budapest* (Dóra Matyus), with the artist's highly personal approach to her subject, which is in sharp contrast to the work's carefully researched and presented factual basis. All the exhibits combine objectivity with subjectivity, scientific methods with artistic presentation, while the actual doses and modes may differ considerably.

A szigetek körül, e térségek közeiben azonban valami nagyon is más van: a működés mechanikája, az e helyt szokásos üzemzavarokkal, a gyakran szinte tapintható agresszió, a harsány és öntudatos hitványság, a kőbunkóságig terjedő kultúrájával. A szigetek közt a víz az úr. Minden város-szociológia felmérésnél többet mond az a tény, hogy egy, a nemzetközi tánc-szcénában jónevű társulat vezetője külföldi táncosait 1 hónap után rendszeresen hazaküldi, mert ennyi itt töltött idő után már érződni kezd rajtuk a környezet hatása, mondhatni a hely szelleme. Egy 19. századi társadalomtudós szerint az embert „a társadalmi viszonyok összessége” alkotja. (Meg persze a kozmikus, a biológiai, a neuronális és még sok egyéb viszonyok összessége.) Karl Marx régebben úton-útfélen hirdetett meghatározásának elterjedt egy filozófiai folklór-változata, mi szerint az ember a társadalmi viszonyok összessége. A vicc antropológiai felismerése megint fölöttébb időszerű, mert viszonyok és viszonyok két-ségkívül vannak.

Every city is an island in the sea, and this is especially true in the case of Budapest. It abounds in friendly, lovable and intimate places, streets, squares and parks. It also has its characteristic colors, smells and tastes. And, of course, it also has people. The subjective maps guide us to these places, rendering them visible and audible – and almost corporeal. These islands are interconnected, forming a network or an archipelago. But around the islands, in the space between them, we can also sense something very different: the mechanics of interaction, with the usual disruptions of service – a customary phenomenon in this part of the world – and an almost tangible aggression, with its culture of the loud-mouthed and self-assured vulgarity and boorishness. In between the islands, the water rules. The fact that the head of an internationally recognized dance company sends his foreign dancers home after staying here for just one month, claiming that after this much time the

Nem minden város egyforma, amint a bennük meg tapasztalható viszonyok és iszonyok aránya sem. Szubjektív várostérképeinkben különféle városok, élhetőbb vagy kevésbé kívánatos urbánus világok is vannak. A magam részéről ich bin ein Berliner. És ezzel nem vagyok egyedül. Vagyunk néhányan errefelé, akik számára Berlin a város. Ahol, mint az ott élő Kertész Imre mondja: „Nincs stressz, agresszió. Az emberek barátságosak egymással” (DIE WELT 2009. 11.07.) A kiállításon látható szubjektív Budapest tér-képekből egy alternatív város bontakozik ki; a művek azt mutatják, hogy a jól ismerthez képest mennyi más hely, mód, kapcsolat, állapot és lehetőség van, hányféle kilátás, távlat, útvonal is van ebben a szigettengerben. És e művek még annak a lehetőségét is sejtetik, hogy a szigetek egyszer összeérhetnek, a vízenyők kiszáradnak, és száraz lábbal mehetünk át a szomszédba: egy barátságos szigetre.

LISZKA TAMÁS–BART DÁNIEL: BUDAPEST HANGTÉRKEPE, 2010

spirit of the location takes hold of them, speaks louder than any surveys in urban sociology. According to a 19th-century social scientist, “man is the sum total of his social relations”. (And of course, he is also the sum total of his cosmic, biological, neural and many other relations.) There is a folkloric paraphrase of Karl Marx’s rather hackneyed and overworked philosophical definition: man is the sum total of his social revulsions. The anthropological appreciation of the joke could not be more timely, as relations and revulsions undoubtedly exist. Cities are different, just as the relative content of relations and revulsions in them is different. Our subjective city maps are populated by cities and urban environments of varying appeal. For my part, ich bin ein Berliner. And I am not alone with this. There are quite a few of us in this part of the world, who think that Berlin is the city. In the words of one its inhabitants, Imre Kertész: “There is no stress, there is no aggression. People are friendly here.” (DIE WELT, 11.07.2009)

The works in the Subjective Budapest Maps exhibition offer an alternative picture of the city; they show us that in addition to the old familiar images, this island has a large number of different locations, modes, connections, states and possibilities, along with many more new perspectives, views and routes. These artworks even seem to hold out the promise that one day all these separate islands may coalesce into a single friendly land: some time in the future the swamps may dry out and we shall perhaps live to see the day when we can visit our neighbors without getting our feet wet.

A NAGYVÁROS SZIMFÓNIAJÁTÓL BUDAPEST VÉRTÉRKÉP HÁLÓZATÁIG

› SERES SZILVIA

GPS az autónkban, turistaként térkép a kezünkben, eseményekhez, katasztrófákhoz mellékelt térképek a sajtóban. Eredendően térbeli világszemléletünknek köszönhetően belénk kódolt térképek a fejünkben. A térképek az

adott kor tudását tágitják és tükrözik, hitelesnek vélt kiegészítői a valóságról alkotott képünknek. A térkép mint a modernitás és a posztmodern metaforája elkísérte a művészeket a globális multikulturalizmus, a határnélküliség, az általánossá vált mobilitás, a migráció 20. századi történetéig. Mára a térkép és a művészet hibrid produktumai olyan izgalmas kérdéseket taglalnak, mint például az állampolgárság, a nemzet, a transznacionális vándorlás, a területiség, a tőke és hatalom aszimmetriája vagy éppen a nyilvánosság kontrollja. Az elmúlt évtizedekben számos Budapesttel foglalkozó alkotás született, melyek jelentős része térkép alapú, vagy térképpel, városi hálózattal kapcsolatos.

Budapest életében az 1989-es rendszerváltás számos változást hozott: a társadalmi-gazdasági átalakulás nyomán új városi és társadalmi térszerkezet jött létre, az átmenet során a magánszektor kialakulása és a külföldi tőke megjelenése erősen átrajzolta a várost, ami kihatott Budapest fejlődésére, és olyan változásokat eredményezett, melyekre a művészek érzékenyen reagáltak.

FROM THE SYMPHONY OF A METROPOLIS TO THE BLOOD NETWORK MAP OF BUDAPEST

› SZILVIA SERES

We have GPS in our cars, tourist maps in our hands, and our newspapers are filled with reports of events and catastrophes illustrated with maps. Due to our fundamentally spatial worldview, we have maps imprinted on our

brains. Maps serve to broaden and reflect the information base of a given period, forming a supposedly authentic accessory to our conception of reality. As metaphors of modernity and the post-modern period, maps have accompanied artists throughout the 20th-century history of global multiculturalism, countries without borders, and a general tendency of growing mobility and migration. By now, the hybrid cross-breeds between maps and works of art have started probing such exciting areas as citizenship, nationhood, trans-national migration, territoriality, asymmetry between capital and power or the control of public scrutiny. The past decades witnessed the birth of numerous works about Budapest, many of which are based on, or related to, maps and urban networks.

The democratic transition of 1989 brought many changes in the life of Budapest: in the wake of the social/economic transformation, a new urban and social spatial structure emerged. In the course of the transition the appearance of the private sector and the arrival of foreign capital compre-

A Szubjektív Budapest Tér-képek kiállítás két szálon építkezik. A 2010 tavaszán az OSA Archivum által meghirdetett Szubjektív Budapest Tér-képek pályázatra 42 alkotás érkezett be, amelyből a szakmai zsűri a második fordulóra 12 szerző művét juttatta tovább. Ezen felül néhány meghívott alkotás is bekerült a válogatásba. A pályázat főleg a város funkcióit, a városi teret, az ott lakók mindennapjait, emlékeit, az átalakulás dinamikáját, a változásokat, a rejtett hálózatokat bemutató, térkép alapú alkotásokat várt. Közülük számos megvalósult alkotás társadalmilag érzékeny problémát vet fel.

Székely Júlia és Keszegh Balázs *PEXESO.BP-je* interaktív adatvizualizációs kísérlet a poszt-szocialista emlékművek politikai térképének megajzolására. Az emlékezetkultúra és politika kérdéseivel foglalkozó mű a rendszerváltás utáni Budapest városszövetének alakulását követi nyomon a központilag támogatott köztéri szobrok ledöntésén, áthe-

hensively redrew the map of the city, which exerted an influence on the development of Budapest; artists reacted to the resulting changes with great sensitivity.

The Subjective Budapest Maps exhibition draws on two sources. In the spring of 2010, OSA Archives announced the Subjective Budapest Maps art competition. Of the 42 works submitted in response, a professional panel admitted works by twelve artists to the second round. Besides these, a number of invited artists also sent materials to the exhibition. The competition primarily focused on works addressing the functions of the city, urban space, the everyday lives of the inhabitants, their memories, the dynamism of transformation, changes and hidden networks, all based on a map format. Many of the resulting creations address sensitive social problems.

'PEXESO.BP' by Júlia Székely and Balázs Keszegh is an interactive data visualization project, which attempts to draw the political map of post-socialist monuments. The work, which deals with the questions of the culture and poli-

tyezésén, módosításán, illetve felavatásán keresztül. A pártok húsz éves szoborállítási aktivitásán keresztül jól megfigyelhető a város köztéri reprezentációjának alakulása.

Fisli Éva, Varga Piroska és Róbert Júlia *Rejtett útvonalak* című installációja egy történész-muzeológus, egy építész és egy dramaturg közös kutatásából született, melyben arra keresték a választ, hogyan tájékozódik egy vak vagy gyengénlátó Budapesten: hogyan tanulnak meg útvonalakat, és hogyan jutnak el A-ból B-be. A látásélesség mérésére szolgáló VISUS-tábla motívumait idéző hanginstallációjukkal a vakok és gyengénlátók egyéni városérzékelését, a város rejtett útvonalait mutatják be.

Tillmann Adél Hanna videóiban Budapest testvérpárokkal készült interjúkon keresztül térképeződik fel, ahol a drogdealer szemszögéből is lát-

tics of memory, tracks Budapest's changing urban texture after the democratic transition in the wake of the centrally supported removal, transfer and modification of existing public statues, as well as the inauguration of new ones. The twenty-year obsession of the political parties with erecting public sculptures faithfully illustrates the changing public representation of the city.

The installation 'Hidden Routes' by Éva Fisli, Piroska Varga and Júlia Róbert was born out of the combined curiosity of a historian/museologist, an architect and a dramatist who wanted to discover how blind and visually challenged people find their way around Budapest: how they learn the routes, how they get from A to B. Through an audio installation that makes use of VISUS, the eye chart designed to measure people's ability to see, they explore the unique urban perceptions of blind and visually impaired people, at the same time presenting the hidden routes through the city. In Adél Hanna Tillmann's videos, different maps of Budapest emerge from her interviews with twins. One of the interviews shows the city through

hatóvá válik a város. Nagy Kristóf *Utcanevek* című munkájában arra keresi a választ, hogy Budapest belvárosának rendszerváltás után megváltozott utcanevei reprezentálják-e, hogy a mindenkori városvezetés kiket tart megőrzendőnek. Berei Zoltán és Barcsay Gergő *Metro Bouldere* egy budapesti metróterképből fejlesztett interaktív útvonalhálózat, amely lassan fejlődő tömegközlekedésünk virtuális lenyomata. Az egyes állomások mászófogások, amelyeken az utazó bejárhatja a metróvonalakat, köztük a még épülő négyes metróét is. Dani Boglárka várostérképe rejtett jelekkel ellátott személyes élményekből összeálló városi architektúrát jelenít meg, melyet az élmények és emlékek kötnek össze. Liszka Tamás és Bart Dániel interaktív Budapest hangtérképén a város hangjai hallgathatóak meg, melyek ki-be kapcsolásával és együttes szólamával a nagyváros szimfóniája áll össze. Matyus Dóra (V)értéktérkép hálózatán Budapest az egészségügyi intézmények csomópontjaiként jelenik meg, melyet az artériák és vénák, hajszálerék sűrűn szőtt, rejtett kapcsolata köt össze.

the eyes of a drug dealer. In *'Street Names'*, Kristóf Nagy tries to find out whether the new names given after the democratic transition to streets in downtown Budapest truly reflect the municipal leaders' ideas about what kinds of people should be selected for immortalization.

Zoltán Berei and Gergő Barcsay took a Budapest subway map and turned it into an interactive network of routes, which appears as a virtual fossil of our sluggishly developing mass transportation system. Functioning as an artificial climbing wall, the subway map has stops that serve as hand- and footholds. The "passengers" can climb the routes of the still uncompleted Line 4. Boglárka Dani's city map presents an urban architecture, with elements linked by hidden signs of personal memories and experiences. Tamás Liszka and Dániel Bart created an interactive audio map of Budapest, where the recorded sounds of the city can be switched on or off to produce a metropolitan symphony. The artists make visible the hidden, parallel worlds emerging from the interplay of rationality and imagination; they infuse their maps with un-

A művészek térképei a tudat és a képzelet játékeinak párhuzamos, láthatatlan világoit jelenítik meg és a képzelet határtalanságát viszik bele a térképekbe a valóság térbeli leképezésének alapjául szolgáló térképet csupán keretül használva. A műveken keresztül a közigazgatásilag jól behatárolt Budapest nem csupán házakból, utakból, terekből és közművekből álló városi architektúráként, hanem egy eltűnt vagy eltűnőben lévő korszak emlékeit, érzelmeit és kapcsolatait megjelenítő hálózatként is megmutatkozik. A Szubjektív Budapest Térképek kiállítás összegyűjti és bemutatja a művészek „elképzelt” Budapestjeit, a szubjektíven értelmezett városi tér sokféleségét. Legyen akár egy mentális térkép által kirajzolt érzelmi útvonalrajz, egy műholdas felülnézeti perspektívára ráakódó festmény, vagy egy nap véletlen mozgását követő tiszta geometria és annak akció-dokumentációja a szubjektív nézőpont terméke, minden műben azoknak a láthatatlan folyamatoknak a szövege az érdekes, amely kialakítja a politikának és történelemnek az egyén által megélt dimenzióját egy rejtett városi struktúrában, amely másképpen nem tárul fel előttünk.

bounded imagination, using the two-dimensional projections of reality as a mere framework for their ideas. In their creations, Budapest, an administratively well-defined unit, is presented not just as an urban architecture consisting of houses, streets, squares and public utilities, but as a network representing the memories, emotions and relations of a disappearing or lost era. The Subjective Budapest Maps exhibition collects and presents the "imaginary" Budapest of the artists, the diversity of subjectively interpreted urban space. Whether it is an emotional itinerary drawn on a mental map, or a painting superimposed on an overhead satellite view of the terrain, pure geometry tracing the random movements of our daily lives, an action documentation or the product of subjective perspectives, what matters most of all in every work is the fabric of invisible processes, which creates the political and historical dimensions experienced by the individuals in a hidden urban structure, which would otherwise never have been revealed to us.

MŰLEÍRÁSOK

ABOUT THE PIECES

BART DÁNIEL – LISZKA TAMÁS:
BUDAPEST HANGTÉRKEPE, 2010

A főváros mint élő szervezet, nem csak tereiben, látványában, belső mozgásában nyilvánul meg, hanem meg is szólal: éjjel-nappal százezer hangon mormog, vijjog, kuncog, dübörög, nyekken, ásít, csörög, tapsol. Budapest hangtérképével – Walter Ruttmann-t idézve – a nagyváros szimfóniája válik átélhetővé. Az egyes helyszínek életébe úgy kapcsolódunk be, mintha élő rádióközvetítést hallanánk.

Közreműködők: Bereznyi Róbert, Elekes Dóra, König Tibor (Microsoft Magyarország), Josh Blake (InfoStart)

DÁNIEL BART – TAMÁS LISZKA:
THE VOICE MAP OF BUDAPEST, 2010

As befits the nature of a living organism, Budapest is continuously producing vital signs that are not only visible – in the form of spaces, images and movement –, but also audible: day and night, Budapest is humming, screeching, chortling, rumbling, yawning, rattling and clapping. With Budapest's voice map – to borrow Walter Ruttmann's expression – the symphony of a metropolis comes alive. We are put in touch with the lives of the various locations, as if we were listening to a live broadcast.

Contributions by Róbert Bereznyi, Dóra Elekes, Tibor König (Microsoft Magyarország), Josh Blake (InfoStart)

BART DÁNIEL–LISZKA TAMÁS: BUDAPEST HANGTÉRKEPE

BEREI ZOLTÁN – BARCSAY GERGŐ: METRÓ BOULDER, 2010

Földalatti kaland a föld felett. A budapesti metróterképből fejlesztett interaktív útvonalhálózat lassan fejlődő tömegközlekedésünk virtuális lenyomata a falon. A boulderfalon a metrómegállók helyén egy-egy fogantyút rögzítünk a falba, a vállalkozó kedvűek ezekbe kapaszkodva mászhatják végig az útvonalakat, s új, könnyebb vagy nehezebb fogáskombinációkkal kísérletezhetnek. A cipők talpa nyomot hagy a fehér falon, a tömegközlekedési térkép átalakul közösségi grafikává. A mászó biztosítás nélkül használja a falat, „ellenőr nélkül utazik”. A lezuhanó utasok ütközője a szőnyeg, onnan a beszállás-átszállás kifulladásig ismételhető.

ZOLTÁN BEREI – GERGŐ BARCSAY: SUBWAY BOULDER, 2010

An underground adventure above ground. The interactive network of lines borrowed from the subway map of Budapest forms a visual illustration of our sluggishly constructed public transport system on the wall. We fixed handles to the climbing wall at all the marked positions of subway stations. People getting into the spirit of adventure can use these handles to climb up the wall and follow the routes indicated. They can experiment with various combinations of handles, according to their level of expertise. The soles of their shoes leave marks on the white wall, thus transforming the map of the public transport system into a piece of community art. Climbers work without a safety line, i.e. “without a ticket controller”. Passengers who fall off will land on the “bumper carpet”. They

BEREI ZOLTÁN – BARCSAY GERGŐ: METRÓ BOULDER

can repeat the experience to the point of exhaustion, either by getting back onboard or by transferring to another line.

**BUJDOSÓ ATTILA – FELES DÁNIEL – GERGELY KRISZTIÁN – HAJDU GÁSPÁR
(KITCHEN BUDAPEST):**

SUBMAP, 2010

Budapest térképének torzítása a projekt résztvevőinek mozgása alapján. A térkép alapvetően objektív műfaj. Vajon kiállja-e az objektivitás próbáját, ha személyes élményeinket, emlékeinket ábrázoljuk egy térképen? És mi történik, ha életünk személyes lenyomatát az általunk bejárt helyszínekre – tulajdonképpen objektív tér-idő koordinátákra – redukáljuk? Az installációban három nyomtatott térképet helyezünk el, amelyek a mi „szemszögünkből” mutatják be a fővárost. Saját lakóhelyünk környezetét állítottuk a középpontba, és ez alapján torzítottuk Budapest térképét egy sajátos perspektívájú, gömbszerű formára. A monitoron a városbeli mozgásunk alapján állandóan formálódó

**ATTILA BUJDOSÓ – DÁNIEL FELES – KRISZTIÁN GERGELY – GÁSPÁR HAJDU
(KITCHEN BUDAPEST):**

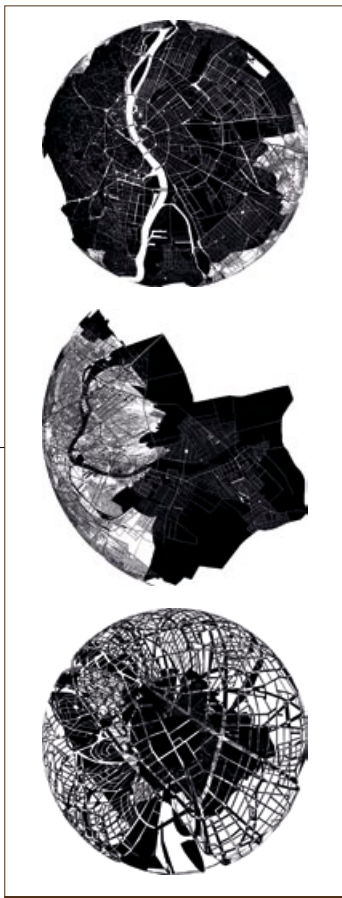
SUBMAP, 2010

Distortions in a map of Budapest, induced by the movement of the participants in the project. The genre of maps is fundamentally associated with objectivity. Will it withstand the test of objectivity, if we represent our personal experiences and memories on a map? And what happens when we reduce the personal imprints of our lives to locations – for instance objective space-time coordinates – visited by us in our lifetime? The installation consists of three printed maps, which represent Budapest “from our perspective”. We place the environment of our own residence in the focus, and in so doing we distort the map of Budapest, turning it into a spheri-

BUJDOSÓ ATTILA–FELES DÁNIEL–GERGELY KRISZTIÁN–HAJDU GÁSPÁR: SUBMAP

térkép látható. A foursquare.com alkalmazás segítségével folyamatosan töltjük fel azon helyszínek koordinátáit, ahol a kiállítás nyitvatartási ideje alatt megfordulunk. A „becsekkolások”, vagyis a látogatások aktualitása szerint nagyítjuk fel Budapest megfelelő részét, így a térkép hozzánk közel eső helyei perspektivikusan tágulnak.

cal shape of peculiar perspective. The monitor shows a map that continuously changes according to our movements through the city. Using the 'foursquare.com' application, we continuously upload the coordinates of the locations that we pass through during the time the exhibition stays open. We enlarge the appropriate part of Budapest according to the "check-ins", in other words the actuality of the visits. In this way those sections of the map which are closer to us will expand according to the rules of perspective.

DANI BOGLÁRKA:

SZUBJEKTÍV VÁROSTÉRKÉP, 2009

Művem saját élményeim alapján megrajzolt várostérkép, amelyet az iskolai művésztelepre készítettem, ahol a téma a városi architektúra volt. 7 éve költöztem Bajáról Pestre, ami nagy változás volt számomra: szerintem nagyon mást jelent a város annak, aki itt születik, és annak, aki belecsöppen. Úgy oldottam meg a problémákat, hogy elkezdtem kerékpározni, így igen gyorsan összeállt a fejemben a térkép. A helyeket mindig is az élmények alapján határoztam meg, és ez mára olyan jól kiadta a város szerkezetét, hogy sokszor a budapesti barátaimnál is jobban ismerek egy-egy környéket. Sokkal részletesebben szerettem volna elkészíteni a térképet, több rejtett jellel, de annyi minden egyszerűen nem fért rá. Ha ma készülné, valószínűleg sok helyen más információ állna, hiszen élményeim is állandóan változnak.

BOGLÁRKA DANI:

SUBJECTIVE URBAN MAP, 2009

My artwork is an urban map drawn on the basis of my personal experiences. I created it for the school's art colony, where the chosen theme was urban architecture. Seven years ago I moved from Baja to Budapest, which was a tremendous change for me: in my opinion, the city means something completely different to those who were born here, than it does to those who came from the outside. My approach to solving the problems was to take up cycling, as a result of which I was able to put together the map in my head very quickly. In marking the various locations on the map, I always relied on my personal experiences. Through this method I have now been able to develop a very detailed representation of the urban structure, with the result that there are areas here that I know even better than my friends who are

Kazinczy utca ► Magyar költők feje utca
 Krúdy utca ► Régi magyar világ utca
 Tompa utca ► Honi szózat utca
 Balassi Bálint utca ► Édes hazám utca
 Arany János utca ► Magyarok Istene! utca
 Zrínyi utca ► Magyar vitézséget utca
 Vörösmarty tér ► Hazádnak rendületlenül tér
 József Attila utca ► Bósz magyar vér utca
 Petőfi Sándor utca ► Talpra magyar utca
 Vitkovics Mihály utca ► Bús magyarok utca
 Jókai utca ► Érdemes hazafi utca
 Gyulai Pál utca ► Magyar nóta utca
 Bródy Sándor utca ► Magyar csirke utca
 Reviczky utca ► Mint a magyar utca
 Csepreghy utca ► Nép, betyárok utca

to read them. But then again, perhaps not... Then there are those we all know: Petőfi, Vörösmarty... The street names in downtown Budapest faithfully reflect the value judgment of Budapest's municipal leaders, their idea about the best authors to represent the cultural life of Budapest. On this particular map, the streets bearing the names of various authors have been renamed to one line from the work of each. Do these authors have any relevant messages for us now, and if so, what is it? How can they be read and misread today?

Kazinczy Street ► Hungarian Poets' Head Street
 Krúdy Street ► Old Hungarian World Street
 Tompa Street ► National Appeal Street
 Balassi Bálint Street ► My Beloved Country Street
 Arany János Street ► The God of Hungarians! Street
 Zrínyi Street ► Hungarian Gallantry Street
 Vörösmarty Square ► Oh, Magyar, Keep Unshakeably

NAGY KRISTÓF: UTCANEVEK (RÉSZLETEK)

NAVRATIL JUDIT:

TSEPADUB ÉS TSA., 2010

Tsepadub egy vidékről Pestre költözött művészlányka szubjektív urbán-dzsungel rendszerezése. A teljesség igénye nélkül jelennek meg a magyar főváros jellegzetességei: az ismert street art művek, kocsmák, galériák, színházak, közéleti személyiségek, felröppenő kacsák és vérkomoly hírek.

Az épületek absztrakt, geometrikus elemekként alakítják az utcák szerkezetét. Felvillan egy-egy jellegzetes homlokzat, és ebbe ágyazódnak a hétköznapok tipikus karakterei, a lakosság kis történetei, illetve konkrét események, az elmúlt két évtized híreinek szereplői. A politikai és szociális részletek kiemelése, felnagyítása, elsumákolása azokat a szociális problémákat veti fel, amelyekkel minden nap találkozhatunk.

JUDIT NAVRATIL:

TSEPADUB & CO., 2010

Tsepadub is the subjective urban-jungle categorization of a young female artist who has moved to Budapest from the provinces. Some (but not all) of the characteristic features of the Hungarian capital are presented: the known works of street art, pubs, galleries, theatres, public figures, circulated rumours and dead serious news. Appearing as abstract, geometrical elements, the buildings determine the structure of the streets. The typical characters of everyday life, along with the small private histories of the inhabitants, the concrete events and the actors of news reports in the past two decades are always presented against some typical facades flashing up in the background. The attempts to underline, to blow out of proportion or to hush up political and social details throw light on the social problems we encounter every day.

NAVRATIL JUDIT: TSEPADUB ÉS TSA.

JEROVETZ GYÖRGY–SCHMAL RÓZA:
UTCAKERESŐ, 2010

A betű-szám azonosítókkal szektorokra bontott Budapest térkép felületén utcák képei peregnek. Minden mezőben olyan utcákat láthatunk, amelyek a város adott szektorában találhatóak. Az érintőképernyőn kiválaszthatjuk, hogy mely szektort/szektorokat szeretnénk látni egy időben.

Hogy egy-egy környéket mely képek mutatnak, szubjektív válogatás eredménye; az utcák bármelyikünk emlékezetének lehetnek szereplői, konkrét élmények, fontos pillanatok helyszínei, a napi rutin alkotóelemei. Mindez a térkép raszterére kerülve azonban általános összefüggésbe helyeződik – a város reprezentációjává válik, egy struktúrává, amelyet megélni soha nem tudunk.

GYÖRGY JEROVETZ – RÓZA SCHMAL:
STREET FINDER, 2010

A menu of street view videos has been incorporated in a Budapest street map, which is divided into sectors identified with codes combining letters and digits. In each sector we can pick a street that is situated there for viewing. With the help of a touchscreen, we can select a number of sectors for parallel viewing.

The concrete recordings representing the various divisions are the products of a subjective selection process: any of us can have memories associated with the streets, which are the locations of our concrete experiences, important events and daily routines. By displaying them against the compartmentized map we elevate them to a general context – they be-

JEROVETZ GYÖRGY–SCHMAL RÓZA: UTCAKERESŐ

Ezt a „képtelenséget” teszi láthatóvá az installáció: a videócsatornák egymástól független ritmikája a város részeinek különbözőségét domborítja ki, ugyanakkor a gyakran középre helyezett enyészpont a képek kompozíciójában sematizál.

A „kereső” nem rendel a képekhez sem utcaneveket, sem pontos koordinátákat: akinek kedve tartja, maga lelheti fel benne a kapcsolódási pontokat saját Budapestjével.

come the representation of a city: a structure that we shall never be able to experience fully. The installation renders this “unimagination” visible: the independent rhythm of the video channels enhances the different character of the various parts of the city, while the vanishing point which is often shifted to the center schematizes the composition.

The “finder” associates the pictures with neither a street name nor a pair of accurate coordinates: if they feel like it, people can explore the common links to their own Budapest for themselves.

KESZEGH BALÁZS – SZÉKELY JÚLIA:

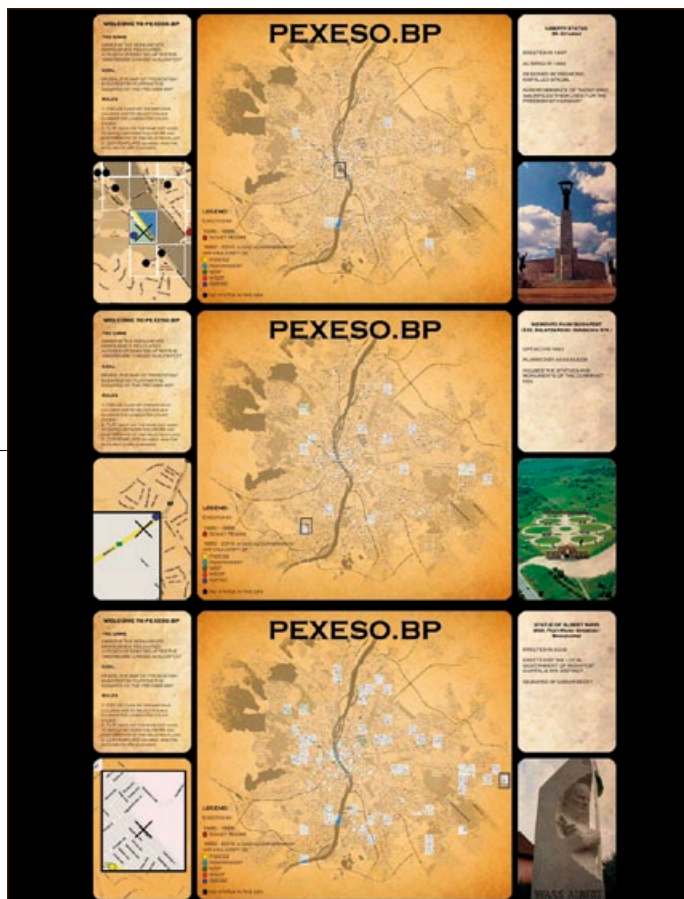
PEXESO.BP, 2010

A húsz év szoborfigyatozását és -termelését felölelő interaktív térkép olyan példákat vesz tehát számba, melyek de-re-kreációja valamely kormányzati szervhez, (és) vagy fővárosi, (és) illetve kerületi önkormányzathoz köthetőek. Mindennek megfelelően 33 rendszerváltás után likvidált, 9 átalakított szovjet emlékmű, 11 korábban (tipikusan 1945 után) lerombolt, ám 1989 után újra felállított szobor, és 115 újonnan felavatott köztéri alkotás került az adatbázisba. Ugyanakkor, mivel elsődleges céljaink között az adott helyszínek rendszerváltás utáni újraolvasása is szerepelt, két térkép-réteg, a 89 előtti, illetve 89 utáni viszonyokat (42+135 szobrot) tükröző Budapestet alakítottunk ki, melyek lehetővé tették az adott helyek (szobor) identitás-változatainak látványos összevetését.

BALÁZS KESZEGH – JÚLIA SZÉKELY:

PEXESO.BP, 2010

The interactive map tracking the removal and installation of public statues covers those examples, the de-creation of which can be linked to a government and/or Budapest and/or district self-government organization. Accordingly, our database includes 33 instances of sculptures liquidated after the 1989 transition, 9 Soviet memorials modified, 11 statues restored after 1989 (mostly demolished after 1945), as well as 115 newly installed sculptures. At the same time, since our goals included the post-transition re-interpretation of the given locations, the two layers of maps we have developed reflect the situation in Budapest before and after 1989 (a total of 42 + 135 items), in a way that makes possible a dramatic comparison between the (sculpture) identities of the given locations.

KESZEGH BALÁZS–SZÉKELY JÚLIA: PEXESO.BP

SZIGETHY ANNA:

SZUBJEKTÍV BUDAPEST, 2010

„Amit érzett, nem szokás boldogságnak nevezni. De akárminek nevezi, tapasztalni fogja, hogy ifjúkori szerelmeit hamarabb felejt el, mint azt az indokolatlan boldogságot, ami aznap délben a Kecskeméti utca és az Egyetem tér sarkán már a kapujukban elfogta.”

Ottlik Géza: 7 perc (Minden megvan, Magvető Kiadó, Budapest, 1969)

Két létező létezik, amelyik körülvesz bennünket: az épületek, terek, utcák, repülőterek, autópályák, a szobák, amit nyeglén, oda sem figyelve, észrevétlenül használunk nap mint nap, néha felriadva egy különösen szép tengerparton vagy különös utcakereszteződésben, és egy szubjektív, a magánéletünkhöz, történésekhez ezer láthatatlan szállal kötődő másik.

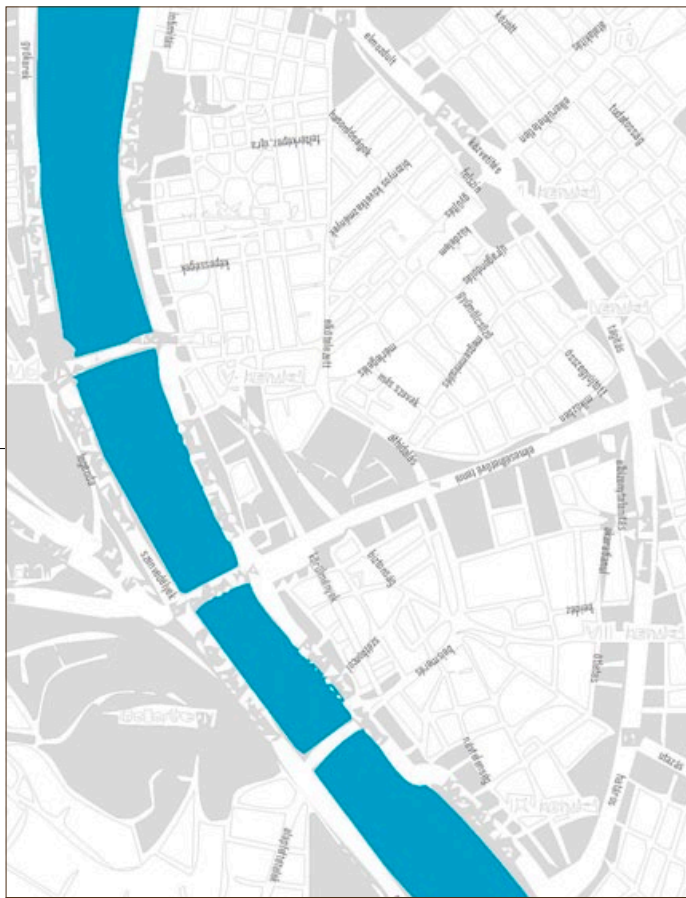
ANNA SZIGETHY:

SUBJECTIVE BUDAPEST, 2010

“What he felt was definitely not something he would ordinarily describe as happiness. But no matter what he called it, he was to discover later in life that he had already long forgotten the sweethearts of his youth, when he would still remember the unaccountable happiness that overtook him as soon as he reached the gate of their house on the corner of Kecskeméti Street and Egyetem Square on that day.”

Géza Ottlik: 7 Minutes, in: I have everything, Magvető Kiadó, Budapest, 1969)

We are surrounded by two types of living space: on the one hand there are the buildings, squares, streets, airports, highways and rooms – things we use obliviously and unthinkingly day after day, only pausing to look

SZIGETHY ANNA: SZUBJEKTÍV BUDAPEST (RÉSZLET)

Ez a szubjektív tér, ami csak a fejünkben él, jól megfér a valóságos lépcsőkkel, sarkokkal, ablakokkal, a kettőt egyszerre és egyaránt megéjük minden pillanatban.

Budapesten születtem, ezt a várost ismerem a legjobban az összes közül, ahol több-kevesebb ideig éltem. Ezen a térképen egyszerre jelöltem a reális, pontos koordinátákat, úgy mint utcaneveket, tereket, metróállomásokat, és a számomra fontos helyeket, helyzeteket. Utóbbiakhoz a Synchronicity and Asynchronicity konferencia előadásszövegeiből vett szavakat, fogalmakat csatoltam. Mindenkinek létezik egy ilyen titkos térképe, amely kiegészíti, megtölti a legkisebb sétát is.

at them occasionally on encountering a particularly beautiful beach or strange street crossing, and a subjective space, which is linked in millions and millions of ways to our private life, our private history. This subjective space only exists in our head: it coexists happily with the real-life stairs, corners and windows, as we experience both types simultaneously and with equal intensity.

I was born in Budapest: of all the cities where I have lived for various lengths of time, this is the one I know best. I simultaneously marked this map with some concrete, well-defined coordinates, such as street names, squares and subway stations, and the places and situations that meant a great deal to me. To the latter, I affixed words and notions borrowed from papers presented at the conference Synchronicity and Asynchronicity. Everyone has a secret map, which emotionally complements and charges up even the shortest of his or her walks.

TILLMANN ADÉL HANNA:
TESTVÉREK VÁROSA, 2010

Amikor két évvel ezelőtt egy budai családi házból beköltöztem egy pesti lakásba, az önállóvá válás mellett az új környezettel is meg kellett küzdenem. Pest számomra egy sokkal feszültebb, és információgazdagabb városrész, ahol a budapestiek, és általában Magyarország problémái két lábon járnak, és nem teszik a szájuk elé a kezüket.

Az új helyzet új tapasztalatokkal járt, és azon képesség kifejlesztésével, hogy meg tudom különböztetni a megbízhatót a megbízhatatlantól. Amíg ezeket tanultam, a biztos pontot a családom, legfőképpen a nővérem jelentette, akivel egy lakásban élek. Ebből a tapasztalatból kiindulva kezdtem el a testvérpárokkal foglalkozni. Olyan testvéreket kerestem,

ADÉL HANNA TILLMANN:
THE TOWN OF SIBLINGS, 2010

After moving from a detached house in Buda to an apartment in Pest two years ago, not only did I have to get used to living on my own, but I also had to adapt to living in a new environment. For me, Pest was a city of greater anxiety and more information, where the problems of Budapest inhabitants, but also of Hungarians in general, walked with both their feet on the ground, and without covering their mouth with their hand.

In the new situation I acquired new experiences, as well as the ability to differentiate between what's reliable and what's not. During the learning period it was my family, and above all my sister, with whom I shared a flat, who remained a bastion of stability for me. This was the initial experience

TILLMANN ADÉL HANNA: TESTVÉREK VÁROSA

akik egymás munkatársai, mert azt feltételeztem, hogy akik önszántukból dolgoznak együtt, azok között szoros és jó kapcsolat lehet, és hogy ők is egyfajta fogodót jelenthetnek egymás számára.

A riportalanyaim különböző korú, születési helyű, és szakmájú emberek voltak, és az interjúk alatt az egymáshoz fűződő kapcsolatukról, illetve a Budapesthez való viszonyukról kérdeztem őket. Nem akartam kívülállólóként a háttérbe húzódni, ezért van az, hogy néhol én is megjelenek a képeken.

Az interjúk végeztével megkértem a testvérpárokat, hogy rajzolják be Budapest térképére azokat a pontokat, ahová a munkájuk köti őket, és ahol a leggyakrabban fordulnak meg. Ezeket a pontokat egy közös térképre vittem fel, ami a videók mellett megmutatja az egyes testvérpárok útvonalait illetve főbb csomópontjait.

that steered my attention towards a project involving siblings. I sought out brothers and sisters who had a work relationship between them, because I assumed that the relationship between people who worked together voluntarily must of necessity be a close and healthy one; I also assumed that they acted as some kind of a safety handle for one another.

With regard to age, place of birth and profession, my interviewees differed considerably; I asked each of them to describe the relationship they had with their brother or sister, as well as with Budapest. Since I did not wish to melt into the background like an external observer, occasionally I, too, show up in the pictures. At the end of each interview, I asked the siblings to mark on the map the locations they frequently visit, both in connection with their work and in private life. I then transferred all these points to the same map, which thus became, along with the videos, a faithful record of the major routes and nodal points of the siblings' movements.

LÉVAI ISTVÁN:

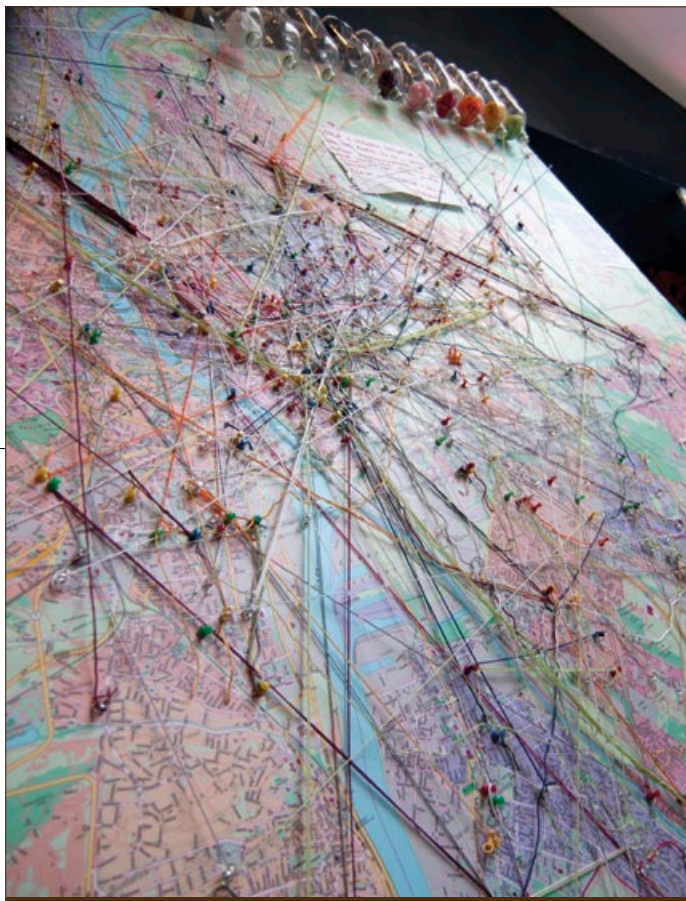
KAPCSOLATI HÁLÓ AZ ÉVEZRED ELEJI BUDAPESTRŐL, 2010

Egy kétmillió lelket számláló nagyvárosban naponta születnek és múlnak el kapcsolatok, szerelmek. Hogy miképpen születnek kapcsolataink? Leginkább a véletlen műve, ki kivel kerül közelebbi ismeretségbe, de azért bizonyos eseményeknek nagyobb a valószínűsége. A Kapcsolati háló az évezred eleji Budapestről című projekt egy prezentáció, melyben azt szeretnénk ábrázolni, hogy milyen hosszú kapcsolatok alakultak Budapesten 2000 és 2010 között, és hogy a kapcsolatok főszereplői hol éltek akkor, amikor egymásra találtak.

ISTVÁN LÉVAI:

NETWORK OF CONNECTIONS IN BUDAPEST OF THE NEW MILLENIUM, 2010

In a city of two million, relationships and love affairs are being born and terminated day by day. How do relationships start out? Although it is mostly by chance which particular two individuals in a large crowd will develop a close relationship, some combinations are more likely than others. The project Network of Connections in Budapest of the New Millenium is a survey about the formation of long-term relationships in Budapest between 2000 and 2010, with an additional inquiry about the place where the two halves of these relationships lived at the time they found each other. This, like any other statistical survey, requires input data, which we would like to obtain from you.

LÉVAI ISTVÁN: KAPCSOLATI HÁLÓ AZ ÉVEZRED ELEJI BUDAPESTRŐL (RÉSZLET)

FISLI ÉVA – RÓBERT JÚLIA – VARGA PIROSKA:
REJTETT ÚTVONALAK, 2010

Minden térkép leegyszerűsítés. A-ból B-be ugyanis többféleképpen eljuthatunk: egyenesen vagy kitérőkkel, ki-ki a maga ideje, lendülete vagy kényszerei és korlátai szerint. Kutatásunk elején még azt kerestük, milyen kapaszkodókhöz nyúl, hogyan tájékozódik „egy vak ember” Budapesten. Ma már tudjuk, hogy „egy vak ember” nem létezik. Van, aki színeket, van, aki kontrasztokat érzékel közülük, másokat eligazítanak a szagok, a hangok és visszaverődéseik, az utcai forgalom mozgásaiban felismerhető „párhuzamosok és merőlegesek”, vagy a különböző felületek. Vagy éppenséggel mindez együtt. Hónapok közös sétái és beszélgetései során ismertük fel, hogy a vakok és gyengénlátók Budapestje éppen annyiféle lehet, mint a látóké.

ÉVA FISLI – JÚLIA RÓBERT – PIROSKA VARGA:
HIDDEN ROUTES, 2010

Every map is a simplification. We can reach B from A in a number of ways, either directly or with various detours, everyone in his or her good time and in accordance with the individuals' dynamism, tendencies or limitations. At the start of our investigation, we wanted to discover what aids "blind people" use, how they find their way around Budapest. By now we know that there are no "blind people" in the general sense. There are only individuals, some of whom will sense colors, some contrasts, while others are oriented by smell, the noises and their echoes, the "parallels and perpendiculars" defined by the direction of street traffic, or the various surfaces. Or perhaps all of these together. It took months of shared walks and discussions to discover that the Budapest of the blind and visually impaired can be just as diverse as that of the sighted.

FISLI ÉVA–RÓBERT JÚLIA–VARGA PIROSKA: REJTETT ÚTVONALAK

GÖBÖLYÖS LUCA:

ÁRNYÉKUTAZÓ, 2002

Az elmúlt évben a Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj jóvoltából három hónapot New Yorkban tölthettem; kinntarózkodásom alatt több barátom is meglátogatott, akik először jártak a városban, így mindannyiszor újra és újra végigjártam New York nevezetes helyeit. Miközben a város már ismerős nevezetességeit mutogattam, egyre inkább kezdtem másra is figyelni. Tulajdonképpen e városnézések közben alakult ki a következő projektem. Elnéztem az embereket, akik ott álltak a látványosságoknál, és ahelyett, hogy nézték és befogadták volna az élményt, a legtöbben elkezdtek fényképezni, igyekeztek birtokba venni, amit másképp nem vihettek magukkal; eközben magukat is lefotóztatták, bizonyítandó, hogy ők ott voltak. Ez a jelenség jól ismert Susan Sonntag könyveiből is, magunk is lépten-nyomon találkozhatunk vele, de a helyszínen,

LUCA GÖBÖLYÖS:

SHADOW-TRAVELLER, 2002

Several friends visited me in New York. Many of them were first-time visitors to the city, so I had to show them around, which meant returning to certain places again and again. I visited and revisited the sights. While I was guiding my friends and looking at the familiar spots of the town, something else attracted my attention. My project, described below, took shape during these sight-seeing tours. I was watching people who stood in front of the sights and, instead of being engaged in them, began to take photographs. They tried to get possession of the sight, to possess something that they could not take home. While shooting their photos they had pictures taken of themselves: they wanted proof that they had been there. This phenomenon is well-known from the works of Susan

ilyen töménységben valahogy mégis nagyon érdekes és többretegű jelenségnek találtam, olyannyira, hogy én magam is részese akartam lenni mindahány rítusnak. Innen jött az ötlet, hogy beálljak a turisták képeire, így lehetőséget kapva arra, hogy a fotókon keresztül „elutazzak” a világ legkülönbözőbb pontjaira. A barátom vagy ismerősöm eközben lefotózta az egész akciót: azt, ahogy én állok egy idegen család képén, amint ők egymást fotózzák. Utána, persze, odamentem hozzájuk, és megkértem őket, hogy adják meg a családnévüket és a lakóhelyük nevét, így én pontosan megtudtam, milyen társaságban és hova „utazom”. Meglepetésemre, mindenki nagyon segítőkésznek bizonyult. Egyáltalán nem érzékelték, hogy így én bekerülök valamilyen módon az ő magánéletükbe, persze nem direkt módon, mert csak a képem kerül el hozzájuk, de mégis résztvevője leszek a családi történetüknek, behatolok a magánszférájukba, tehát amit én ott csináltam, egyfajta játékos inváziónak tekinthető, avagy a magán-és közsféra határai elmosásának. A fotót, mint médiumot használva nagyon sok helyre „eljutottam”, elutaztam.

Sontag. We bump into such people all the time; however, to see so many of them on the spot was a special and very unique experience for me. So much so, that I myself wanted to be part of the pictures. I wanted to become part of each and every rite. This gave me the idea of stepping into the pictures of tourists, so as to get a chance to travel the world with the help of these photos. My friend took photos of my actions, as I added myself to the picture of an unknown family taking pictures of one another. Naturally, after taking the photo, I asked them to give me their names and addresses so that I would know where and in what company I was going to “travel”. To my surprise, everybody was very helpful. They were not upset by my interfering in their family life or privacy, however indirectly, though my photos. Nevertheless, I would become part of their private sphere, their family stories. My action was a kind of playful invasion, a trespassing on the private and the public. With the help of the photo as a medium I could “travel” to several places.

GÖBÖLYÖS LUCA: ÁRNYÉKUTAZÓ

WOLSKY ANDRÁS:

EGY NAPI VÉLETLEN, 1998

Munkám Budapest közigazgatási határain belül, a véletlenül alapuló, huszonnégy órás, egyszemélyes gyaloglás, ami a város földrajzi középpontjából indult. A véletlent dobókocka segítségével generáltam.

A város földrajzi középpontjának meghatározásához a Carto-Hansa Földmérés-és Földrajzi Információs Rendszereket Szolgáltató Kft-t kértem fel. Az általuk meghatározott adatok alapján kiderült, hogy a centrum, Budapest közepe nem a város belső területén van, ahová a kifejezés alapján, s a nép-és pénzürség miatt gondolnánk, hanem egy viszonylag külső részen található, amely nem is a legfrequentáltabb területe a városnak. Ez a hely a Népliget szélén egy bozótosban van, közel a Kőbányai út és a Könyves

Kálmán körút kereszteződéséhez. (Mikor szemrevételeztem a területet és bemértem a pontot, a bozótos szélén félmeztelen emberek napoztak, s néhányuktól megkérdeztem, vajon tudják-e, hogy szeretett fővárosunk szívében sütkéreznek, de azok csak hitetlenkedve rázták a fejüket.)

A 150x150 cm-es vászon képet csupán mint dokumentációt hoztam létre, a tényleges munka nem látható, hiszen az maga a középpontból induló, egy napig tartó gyaloglás volt. Ennek útvonalát nem én határoztam meg, hanem a véletlenre bíztam, s a nyomvonalat, melyet bejártam a vászon mutatja. E „térképen” nincsenek utcanevek, sem adatok, mert nem tartottam fontosnak a konkrét beazonosíthatóságot, ehelyett a város geometriájából adódó tiszta rajzolat izgatott, melyet a véletlen alakított. Ugyanígy azt sem tartottam lényegesnek, hogy bárki is tudjon az akcióról (ezért mentem egyedül). Annak ellenére, hogy senki sem kísért, mégis nagyon sokan látták az eseményt, hiszen rengeteg ember került az utamba, de

ANDRÁS WOLSKY:

CHANCE EVENTS OF A DAY, 1998

My work consists of one person's walk for twenty-four hours, based on chance, within the municipal boundaries of Budapest, which took as its starting point the geographical centre-point of the city. I generated chance with the aid of a dice.

In order to determine the geographical centre-point of the city, I consulted with the Carto-Hansa Surveying and Geographical Information Systems Service Company Ltd. On the basis of the data charted by them, it turned out that the centre-point of Budapest is in fact not in the domain of the inner city, as the expression would have it, and as we would believe, in line with the concentration of people and money. It is found rather in a rela-

tively outer part of the city, which is not within the most frequented district. The site is in a patch of shrubbery on the edge of the Népliget (People's Park), near the intersection of Kőbányai út and Könyves Kálmán körút. (When I surveyed the area and measured the point, half-naked people were sunbathing at the edge of the shrubbery, and I asked some of them if they were aware that they were basking in the sun just in the heart of our beloved capital, but they only sceptically shook their heads.)

I realised the picture on a 150x150 cm canvas merely as documentation. The real work is not visible, as this was the walk itself that lasted one day, launched from the centre-point. This route was determined not by me, but I rather left it to chance, and the trajectory that I navigated is shown on the canvas. On this "map" there are no street names nor data, because I did not consider the concrete identifying signs important. Instead, it was the pure outline deriving from the city's geometry that I was after – that

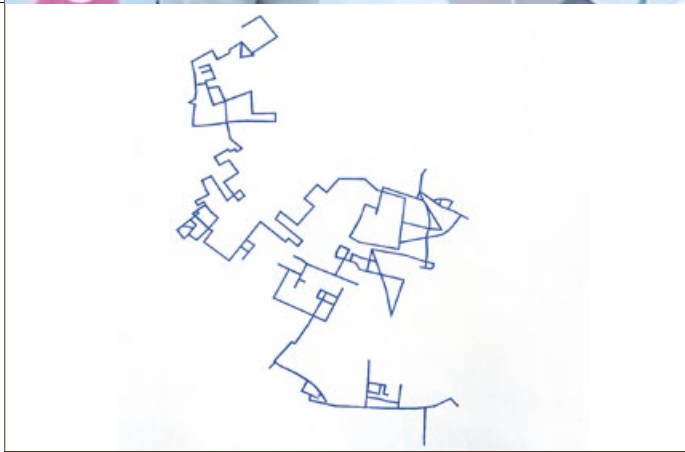

nyilván senkiben sem merült fel az a gondolat mikor megpillantott engem szembe jönni, hogy éppen egy képzőművészeti alkotás megszületésének lehet a tanúja. NA, INDULÁS!

MATYUS DÓRA BUDAPEST (V)ÉRKÉPHÁLÓZATA

Budapest egy sajátos arcú, önálló, élő, változó szervezet, a maga személyes történelmével, kérdéseivel és válaszaival, vagy akár horoszkópjával. Lakóit, mint egy mikroorganizmust, az a hálózatrendszer tartja életben, melynek csomópontjai a kórházak.

Egy város működése sokban hasonlít a test biológiájához; noha nem határozható meg egyetlen központ, számtalan szív – Budapest egészség-

which was moulded by chance. Likewise I did not consider it essential that anyone know about the action (and thus I went on my own). In spite of the fact that no one accompanied me, nevertheless, a great number of people saw the event, being that a countless number of people crossed my path, but obviously no one could have imagined in the moment when they came upon me that they were the witness of the birth of an artistic creation. WELL, LET'S GO!

DÓRA MATYUS THE BLOOD (LINE) NETWORK OF BUDAPEST

Budapest is a sovereign, living, changing organization of unique character, with its personal history, questions and answers, and even its own

ügyi intézményei – biztosítják a körforgást. Artériák és vénák, hajszálerek sűrűn szőtt kapcsolatából épül fel a főváros kórházrendszere (kapitális kapillárisok), melynek jelenlegi állapotát kívánja bemutatni a térkép.

A gyógyintézetek láncolata (Kórhálózatok) jelenik meg a valós útvonalak kiemelése mellett elvonatkoztatott járatokkal. A kórházak különféle metszéspontokon, indulási, érkezési és áthaladási helyeken találhatóak, s el lehet jutni egyikből a másikba, az utak oda-vissza bejárhatóak. Vonalhálóra építve, két uralkodó szín használatával (verő- és visszerek, friss és fáradt vért szállítók), a pulzáló jelleget figyelembe véve rajzolódik ki a város lényge (Budatest).

horoscope. Its inhabitants, like a micro-organism, are kept alive by a network whose nodal points are hospitals.

The functioning of a city closely resembles that of a biological body: however, instead of one central organ, the circulation in this case is guaranteed by numerous hearts – the hospitals of Budapest. The capital's hospital system is built up from the densely woven network of arteries, veins and capillaries which together reflect the current condition of our health care system.

The chain of hospitals (HospiNets) appears with fictitious lines next to the real routes, which are highlighted. The hospitals can be found at the various intersections: places of departure and arrival as well as transit stations; you can get from one to the other: the routes can be traveled back and forth.

MATYUS DÓRA: BUDAPEST (V)ÉRKÉPHÁLÓZATA

MŰTÁRGYLISTA

LIST OF WORKS

BEREI Zoltán–BARCSAY Gergely: Metro Boulder | Subway Boulder, 2010
 (installáció 410x380 cm, 2 szivacs matrac, 400x150 cm, 53 db
 mászófogás | installation, 410x380 cm, 2 foam mattresses, 400x150 cm,
 53 foot and hand holds)
 az OSA Archivum támogatásával | supported by Open Society Archives

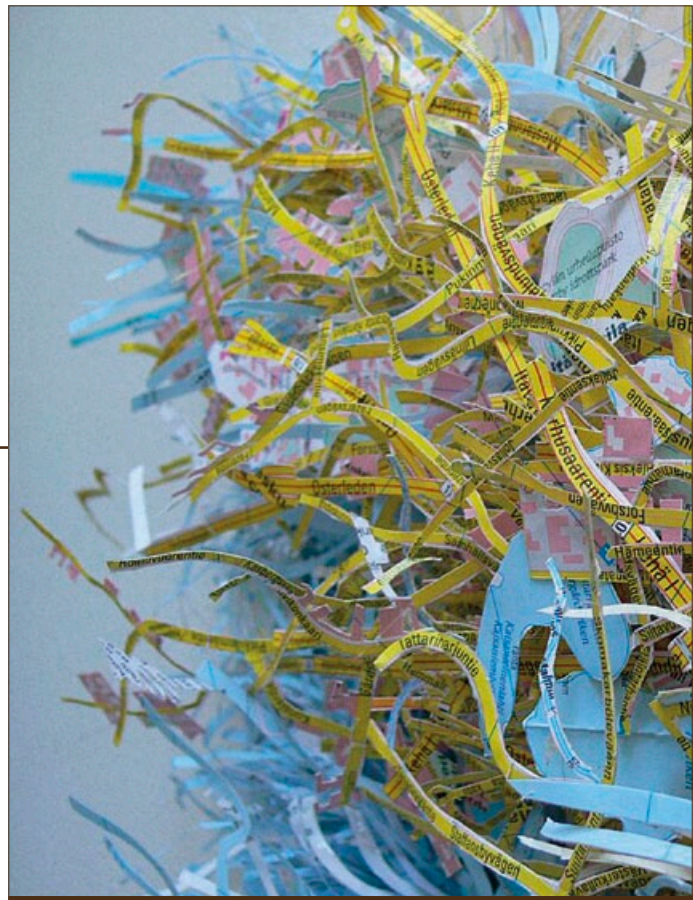
**BARANYAI Levente: Feri legyen fenn a Ferihegyen | Feri, mount Mount
 Feri, 2006**
 Magángyűjteményből a Dovin Galéria közreműködésével.
 | Private collection through the mediation of Dovin Gallery.
 (olaj, vászon | oil on canvas 162x226 cm)

**BART Dániel–LISZKA Tamás: Budapest hangtérképe | The Voice Map
 of Budapest, 2010**
 (interaktív hanginstalláció | interactive audio installation)
 az OSA Archivum és a Microsoft Magyarország támogatásával
 supported by Open Society Archives and Microsoft Hungary

**BUJDOSÓ Attila–FELES Dániel–GERGELY Dániel–HAJDU Gáspár
 (Kitchen Budapest): SUBMap, 2010**
 (installáció, print | installation, print, 3x100x100 cm)

DANI Boglárka: Szubjektív várostérkép | Subjective Urban Map, 2009
 (grafika | graphics, 35x50 cm)

**FISLI Éva–RÓBERT Júlia–VARGA Piroska: Szeretnék egy útvonalat |
 Hidden Routes, 2010**
 (installáció, farostlemez anyagú, háromszög alapú hasáb a Visus-
 tábla elemeivel, oldalán braille írással belsejében Snellen-villával
 | installation, a triangular prism made of plywood, featuring the
 elements of an eye chart, with words written in Braille on the side and a
 Snellen scale inside)
 az OSA Archivum támogatásával | supported by Open Society Archives

KERESZTES ZSÓFIA: BUD-HEL (RÉSZLET)

BARANYAI LEVENTE: FERI LEGYEN FENN A FERIEHEGYEN

NAVRATIL Judit: Tsepadub és Tsa. | Tsepadub & Co., 2010
 (installáció, 9 db fakocka, 360x360 cm | Installation, 9 pieces wood
 cubes, 45x45 cm)
 az OSA Archivum támogatásával | supported by Open Society Archives

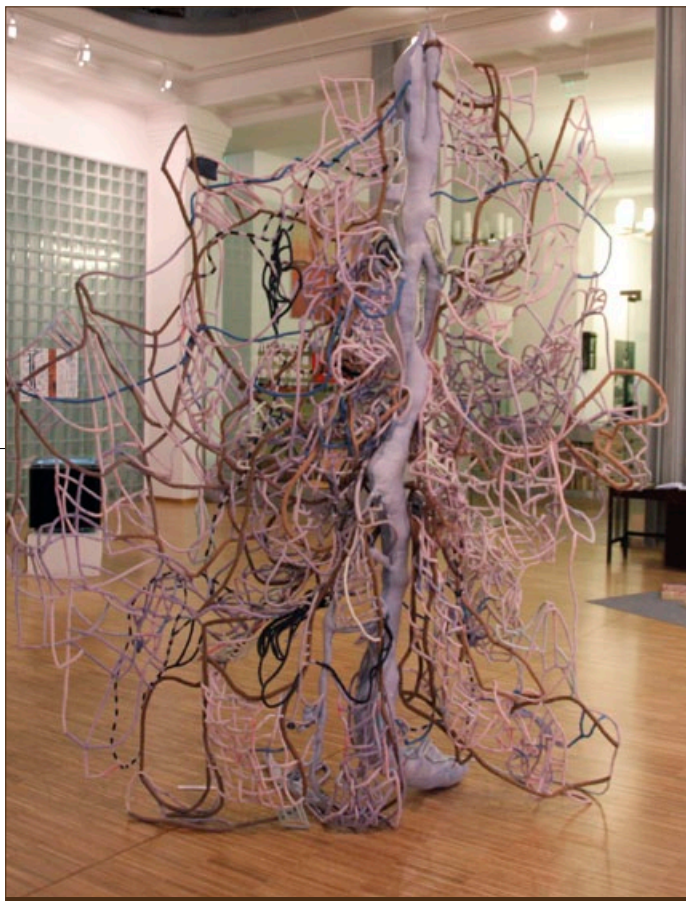
PAPP Tibor: E-city, 1998
 (print, 100x140 cm)

STARK Attila: SoHo, Bp. 1., 2005
 (print, 70x40 cm)

STARK Attila: SoHo, Bp. 2., 2005
 (print, 30x22 cm)

PAPP TIBOR: E-CITY

KERESZTES ZSÓFIA: VAKTÉRKÉP

SZIGETHY Anna: Szubjektív Budapest | Subjective Budapest, 2010
(print, 120x90 cm)
az OSA Archivum támogatásával | supported by Open Society Archives

TILLMANN Adél Hanna: Testvérek városa | The Town of Siblings, 2010
(videó, térkép | video, map, 110x81,5 cm)
az OSA Archivum támogatásával | supported by Open Society Archives

KOVÁCS György–WOLSKY András: HOPPÁ | HOOPS, 2004
(videó, 8 perc | video, 8 min)

WOLSKY András: Egy napi véletlen | Chance Events of A Day, 1998
(Gyaloglás-projekt; dokumentáció: vászon, akril | Walking project;
documentation: acrylic on canvas, 150x150 cm)

MEGNYITÓ

Microsoft

nka
Nemzeti Kulturális Alap

© a művészek © a szerzők | © the authors © the artists